

ЮЗУ „Н.РИЛСКИ“, БЛАГОЕВГРАД

РЕЦЕНЗИЯ

от проф., д.ю.н. Методи Марков Марков по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” по научна специалност гражданско и семейно право, научно направление 3.6. Право, към Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Н. Рилски“, Благоевград

1. Данни за конкурса.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент” по гражданско и семейно право е обявен съобразно правилата на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на закона и правилника на ЮЗУ „Н.Рилски”. Няма данни за допуснати нарушения на процедурата. Решението на Академичния съвет е публикувано в Държавен вестник, бр. 100/ 15.12.2017г.

2. Кратко представяне на кандидата.

В конкурса за доцент по гражданско и семейно право единствен кандидат е Асен Александров Воденичаров.

Г-н Воденичаров е завършил специалност право в юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски” през 1999г. От 2000г. е назначен за асистент в правно-историческия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски”, а от 2005г. и досега е главен асистент. През 2013г. е придобил научната и образователна степен „доктор” по гражданско и семейно право.

От 2004г. е съдия в СРС, а от 2006г. – в СГС, понастоящем с ранг „съдия във ВКС и ВАС“.

3. Описание на научните трудове.

За рецензиране е представена монографията – „Европейското дружество ”.

Книгата е в обем от 370 страници. Монографията е структурирана в увод, две глави, всяка от които съдържа по два параграфа. В параграфите съдържанието е обособено в отделни точки, което осигурява правно-логическа последователност на проучваните въпроси.

В нея е включена освен текстова част, но и интересни таблици и фигури. Прави впечатление използваният голям брой решения на Съда на Европейския Съюз по обсъжданите въпроси, както и съдебна практика на ВКС, ВАС и окръжни съдилища.

Първа глава е посветена на общата правна характеристика на европейското дружество. В параграф първи се разкриват икономическите и правни детерминанти на европейското дружество.

Подробно (дори прекалено подробно) е разгледана предисторията по създаването на Регламент 2157/2001г.

В сравнение със съществуващите дружества, ограничаващи дейността си само в местен и национален териториален обсег, европейското дружество, като образувание с трансграничен характер, притежава възможността да организира и осъществява функционирането си в общностен мащаб. Към това следва да се добави и възможността за преместване на седалищата на образуваните европейски дружества от една държава членка в друга, без да се прекратяват и преминават през производство за ликвидация. Тази юридическа опция, до влизането в сила на Регламента, е непозната за европейското дружествено право и практика. До този момент всяко дружество, което желае да прехвърли седалището или главното си управление от една страна друга в рамките на Съюза, трябва да бъде прекратено в първата държава членка, да се ликвидира и да възникна в другата страна като новоучреден корпоративен субект..

В параграф втори се прави характеристика и се разглеждат индивидуализиращите белези на европейското дружество.

Авторът определя основателно европейското дружество като ново специфично корпоративно образувание с европейски измерения.

Подчертава се основната разлика в целта на ЕД и ЕОИИ.. Поради този спомагателен характер, дейността на обединението е свързана със стопанската работа на членовете му, но не и да я замества, доколкото например едно обединение не може само да извършва стопанска дейност. Ето защо Регламентът посочва, че понятието „икономическа дейност“ следва да се тълкува в най-широк смисъл. Поради

рестриктивното изискване, ЕОИИ не може да се разглежда като предприятие по смисъла на конкурентното право.

В представената работа се анализират и отликите между Европейското дружество и Европейското кооперативно дружество. Двете форми са корпоративно образувания, но са изградени на различни принципи на създаване и функциониране. Изтъкват се няколко структуроопределящи белези, които са специфични за двете европейски структури.

В основата на ЕКД е поставен принципът на личността. Поради това, тази правноорганизационна форма може да се определи като дружество *intuitu personae*, докато европейското дружество причисляваме към групата на капиталовите корпоративни образувания. Тази основна разлика обуславя структуроопределящите различия между двете форми, установени от европейския законодател.

ЕКД може да бъде оригинално учредено, т.е. *ex nihilo* (тръгвайки от нищо). Ето защо е възможно да го дефинираме и като първично учредяване на ново юридическо лице. Такава опция при ЕД не съществува.

Изтъква се правилно, че капиталът на европейското кооперативно дружество е променлив. Той може да се увеличава чрез последователни вноски на членовете и приемането на нови членове, и да се намалява чрез цялостно или частично изплащане на вноските, които се извършват. Измененията на капитала не изискват изменения на устава или публикуване.

ЕКД следва да притежава минимален записан капитал. В сравнение с този, изискван за ЕД, той е по-нисък – 30 000 евро.

Следва да се присъединим към становището на автора, че по своята правна същност учредяването на ЕД е многостранна сделка (договор), която съчетава волеизявленията на всички съдружници (акционери), насочени към една обща стопанска цел. Целта на ЕД, като търговско дружество, е извършването на търговски сделки. Това се включва в по-широкото понятие „стопанска цел”, което обхваща реализирането на търговски сделки, получаването на нетна печалба и разпределението ѝ между участниците в дружеството в съответствие с решенията на годишното общо събрание на акционерите.

Подробно се разглежда правото на фирма на европейското дружество, като негов съществен правноиндивидуализиращ белег. Разглеждайки нейния структурен състав, авторът умело отбелязва юридическите му нюанси. Напълно основателно се достига до извода, че учредителите притежават пълна свобода при формулирането

й. Тази свобода не е неограничена. Фирмата следва да отговаря на истината и да не въвежда в заблуждение. Заедно с това, тя трябва да не накърнява обществения ред и морал. Това е своеобразна превенция срещу опити да се накърнява функционирането на държавното управление. Подобни изисквания съществуват при изискванията за наименование и на останалите юридически лица със стопанска и нестопанска цели. Интересни са изводите, които авторът е направил в тази насока. Търговската фирма е субективно право на ЕД, посредством което то се индивидуализира, става известно на обществото и заинтересованата бизнес среда, осъществява рекламните си кампании и пр. То е с неимушествен характер и по отношение на насрещно задължените субекти е абсолютно. Това означава, че всички физически и юридически лица следва да се въздържат от действия, възпрепятстващи неговото осъществяване. Можем да добавим, че това субективно право е и изключително, тъй като неговото използване зависи единствено от волята на неговия носител – ЕД.

Особено интересни са изследванията във връзка с преместването на седалището на европейското дружество от една държава членка в друга, при много доброто познаване на юриспруденцията на Съда на европейската общност.

Заглавието на глава втора – „функциониране на европейското дружество“, не отговаря на нейното съдържание, което обхваща въпроси и на учредяването, и на функционирането. Освен това, логично би било от нея да се обособят две глави – за учредяването и за управлението на дружеството.

В параграф първи – Учредяване на европейското дружество се анализират способите за възникване на разглежданата организационноправна структура. Би било добре, ако този въпрос бе разгледан заедно с проблемите на преобразуване и прекратяване на ЕД.

Обосновава се изводът, че уредбата на способите за учредяване има императивен характер. Това означава, че държавата членка не може със свои законови или подзаконови актове да разширява или намалява списъка им.

Това изброяване включва: сливане на акционерни дружества в ЕД; създаване на холдингово европейско дружество; образуване на дъщерно европейско дружество и преобразуване на съществуващо акционерно дружество в ЕД.

Правилно авторът отделя на учредяването най-голямо внимание. Той последователно разглежда задълбочено сложния динамичен фактически състав, който води до формиране на европейско дружество. Детайлното разглеждане на отделните му съставни елементи дава възможност да се очертаят техните специфики.

Следва да приемем поддържаното от автора становище, съобразено с действащата общностна правна уредба, че „сливане чрез придобиване“ означава операцията, при която едно или няколко дружества се прекратяват без ликвидация и прехвърлят на друго дружество всичките си активи и пасиви срещу предоставяне на акции в придобиващото дружество на акционерите на придобиваното дружество или дружества, а доколкото това се предвижда — и на парична сума в размер, не по-висок от 10 % от номиналната стойност на така предоставените акции или, ако те нямат номинална стойност — от счетоводната им стойност.

Изцяло споделям и дефинирането на възникването на ЕД посредством сливане, т.е. създаване на новообразувано дружество. Сливане чрез учредяване на ново дружество означава операцията, при която няколко дружества се прекратяват без ликвидация и прехвърлят на дружество, учредено от тях, всичките си активи и пасиви срещу предоставянето на акции в новото дружество на техните акционери, а доколкото това се предвижда — и на парична сума в размер, не по-висок от 10 % от номиналната стойност на така предоставените акции или, ако те нямат номинална стойност — от счетоводната им стойност. Разкриват се и другите способности за учредяване на дружество с правен статут на европейско дружество.

Параграф втори е озаглавен „Архитектура на европейското дружество“. Заглавието не кореспондира с текста, в който се поставят на обсъждане всички въпроси на управлението на дружеството, а не само структурата на неговите органи.

Структурата на управление европейското дружество обхваща няколко елемента, намиращи се един спрямо друг в специфично управленско взаимоотношение. В представената монография последователно се разглеждат органите : а) общо събрание на акционерите и б) надзорен орган и ръководен орган (двустепенна система) или управителен орган (едностепенна система), в зависимост от формата, възприета в устава. Обоснован е изводът, че по този начин се установява една гъвкава структура, отговаряща на стратегическите цели, конкурентоспособността и разгръщане на иновационните процеси на ЕД. Така се утвърждава дружествената демокрация, като предоставя на висшия орган на ЕД – общото му събрание правомощието да избере самостоятелно структурата на управлението му. Същевременно, то е ограничено в преценката си, тъй като може да избира само един от уредените два варианта.

Последователно правното положение на всеки от тези органи е предмет на самостоятелно задълбочено обсъждане.

Приносите, които се съдържат в рецензията труд могат да се очертаят по-общо по следния начин.

Трудът е първото монографично изследване на темата у нас. Изложението показва, че авторът познава добре материята. Използвана е относимата съдебна практика.

Достойнство на обсъждания труд е, че изследваните въпроси се разглеждат сравнителноправно със съответните режими в другите държави членки.

Извеждат се еквивалентите на изследваната материя с положението в българското законодателство и съдебната практика на ВКС и окръжните съдилища и административнопроизводствените действия, осъществявани от Агенцията по вписванията.

С приносен характер представлява последователното сравнително-правно изследване на разглежданото дружество по отношение на другите две формирования с общностен характер – Европейското обединение по икономически интереси (ЕОИИ) и Европейското кооперативно дружество.

С приносен характер е изследването на основните юридически признаци на европейското дружество като трансгранично обединение за стопанско сътрудничество.

Обоснованата критика на уредбата на способите за учредяване на ЕД по българския ТЗ, която се отклонява от императивното изброяване по Регламента.

Изясняването на същността, на задължителното и факултативното съдържание на проекта за сливане.

Анализът на имуществените последици на учредяването и въпросите на правоприемството.

Интерес представлява анализът на новостите при преобразуване на ЕД, които се ънежда с Директива 1132/2017г.

Към приносите следва да се добавят и множество обосновани предложения *de lege ferenda*.

Имам само една забележка към рецензията труд. В края на монографията липсва заключение, съдържащо накратко изводите от изследването и предложенията *de lege ferenda*.

6. Заключение.

Представеният за рецензиране труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. Кандидатът има дългогодишен преподавателски опит и отговаря на всички изисквания за заемане на академичната длъжност, за която е обявен конкурсът.

Поради гореизложеното убедено *препоръчвам на почитаемото научно жури да предложи на факултетния съвет на правно-историческия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски”, Благоевград да избере АСЕН АЛЕКСАНДРОВ ВОДЕНИЧАРОВ на академичната длъжност „доцент” по гражданско и семейно право, научно направление 3.6. Право.*

15..03. 2018 г.

Председател на научното жури:

.....

(проф. М.Марков)